

Det sidste weekendtillæg

Næste lørdag afløses det velkendte weekendtillæg med en ny 2. sektion med meget mere lokalt stof. Også i fremtiden vil lørdagen byde på klummer, portrætter, historier om naturen og meget, meget mere i Bornholms Tidende.

Klummen og paradigmeskiftet

Af Thorkil Thorsen

KLUMME

Der var en gang en klumme og et paradigmeskifte. Klummen havde bevæget sig ud i mange afkroge, men på sin færd altid haft en vis kærlighed for det dybe og sindige. Paradigmeskiftet derimod levede letfærdigt og lod sig udnytte til overfladisk fremvisning af snart det ene, snart det andet. Se, er det ikke mageløst! Er det ikke magnifik!

Nej, lad mig starte et andet sted.

Har du også lagt mærke til det? Begrebet svirrer i æteren. Ofte og oftere hører man politikere, kommentatorer og godtfolk bruge ordet. Paradigmeskifte. Og ikke i dets oprindelige betydning. For egentlig blev det brugt til at beskrive, hvordan naturvidenskaben skrider frem ikke ved en gradvis indsamling af viden, men gennem rykvis og revolutionære omvæltninger i den videnskabelige forståelse af verden.

Men nu har ordet altså smidt sin tørre, videnskabsteoretiske ham og fremstår mere som en glinsende, glat ål, der snor sig ind flere og flere steder.

Undervisningsministeren efterlyste sidste efterår dét, hun kaldte et paradigmeskifte. Og egentlig ville hun bare gerne, at der skulle undervises i digitale teknologier på en anden måde end tidligere i folkeskoler og på ungdomsuddannelser.

Regeringen og Dansk Folkeparti har siden december sidste år uafladeligt snakket om et paradigmeskifte i dansk udlændingepolitik. Det går kort fortalt ud på, at nu skal vi her i landet bare sende flygtningene ud af landet hurtigst muligt i stedet for at kere os om dem. Der skal være flere stramninger, og det skal gøres besværligt at blive her i landet.

I sidste måned kritiserede Radikale Venstre så socialdemokraterne for, at også

de nu er i gang med et paradigmeskifte på udlændingeområdet. Tarveligt, fandt man det.

Den store satsning på, at flere og flere unge skal gå i gang med en faglig, håndværksmæssig uddannelse omtales ligeledes som et paradigmeskifte i de politiske koglerier og skåltaler. Men det er vel bare en politisk målsætning.

Efter trepartsforhandlingernes afslutning i august 2016 udtalte forbundsformanden for 3F sin tilfredshed med aftalen, fordi arbejdsgiverne nu kunne presses til at oprette praktikpladser. Og han omtalte det som "et paradigmeskifte, at vi nu kan følge med i, om alle arbejdsgivere tager et ansvar". Jo, det er da fantastisk.

Men det svirrer også uden for det politiske univers. Fx finder man på Energinet's hjemmeside en historie om gassens paradigmeskifte. Jo, sådan står der. Artiklens mandlige forfatter "er på bustur med et paradigmeskifte", skriver han. Tager han gas på os? Og hvordan ser hun ud?

Bussen, som han er passager i, kører på naturgas. Men den er – tilføjer han – "helt klar til biogas, og er dermed et helt konkret udtryk for den omstilling eller det paradigmeskifte, som gassystemet er midt i". Det lugter af varm luft for fuld afbrænding.

Sådan kan ordet paradigmeskifte ses som bare et oppustet og catchy ord for kursændring. Nytænkning. Nysyn. Eller måske bare forandring. Når nogen bruger ordet på denne måde, er det tilsyneladende for at være vigtig og fortælle, at en beskrevet ændring er banebrydende betydningsfuld.

Men det kan jo altid diskuteres.

Ordet paradigmeskifte kan også bruges til at tjene andre formål. Fx til at begrunde el-

ler undskyldte alt. Ugens eksempel stammer fra det nye rederi til færgetrafikken på Østersøen. Måske har Molslinjen ikke ramt en forkert sø, men den fik allerede i sine første par uger nogle ordentlige skud for boven. De bornholmske medier har jo skvulpet over med irriterede, rasende og frustrerede kommentarer om dårlig service om bord, om grisk billetsalg og svinsk gebyrpolitik, om pendlerne der bliver ladet i stikken osv. osv. Hvad gør chefen for det hele? Han trækker paradigmeskifte-kortet. I udsendelsen 360 på TV2 Bornholm bortforklarede han det hele på denne måde: "Hele mekanismen omkring den her prisstruktur... det er et paradigmeskifte, vi snakker om!"

Så skulle dét altså være forklaret og bragt flot. Det korte tidsrum på 6 timer, der gik fra Færgens sidste afgang den 31. august til Bornholmslinjens første afgang næste morgen blev af chefen fremstillet nærmest som årsagen til alle begyndervanskelighederne og den stærkt kritiserede pris- og gebyrstruktur. Men det er jo ikke rigtigt, at de sad der om natten og udtænkte, hvad priserne skulle være, selv om det godt kan fremstå som noget søvndrømt. Fx at en billet skal koste 100 kr. ekstra, hvis den bestilles telefonisk – også selv om billetten i sig selv kun koster 99 kr.

Jo, det er ganske rigtigt "en anden måde at tænke færgefart og færgeoperation på", som direktøren sagde. Men det giver ikke fribillet til dårlig kundeservice.

Sådan har ordet paradigmeskifte måske et vist potentiale til at sløre, bortforklare eller bagatellisere. Husk det. Skulle du blive enig med dig selv og måske din ægtefælle om, at I skal skilles, kan det være svært at forklare. Hvis svigermor bliver ked af det, så kan jeg anbefale, at du siger til hende: Vi er begge enige om, at vi har brug for et

paradigmeskifte. Så vil svigermor straks forstå. Og billigende og begejstret slå hænderne sammen.

Nu er paradigmeskifte-bølgen også skyllet ind over Bornholms Tidende. Dog uden specifik varedeklaration. Efter i årevis at have talt dårligt om folk, der udtrykker utilfredshed med dette og hint, og nedgørende kaldt dem sure, gamle mænd og brokkehoveder, har lederskribenten nu indført sit eget paradigmeskifte: I lederen den 15. september fremstår disse årvågne og velmenende kritikere nu som rimelighedens vogtere og demokratiets sande helte. Det var sørens, tænkte jeg. Og det var det jo også, nemlig Søren Christensens. Så kom der alligevel lidt solskin til brokkehovederne.

På vegne af de sure, gamle mænd takker jeg for denne sene erkendelse hos chefredaktøren.

Der er et andet paradigmeskifte på vej i Tidende. Klummen, som igennem de seneste snart 4 år har haft sine faste skribenter og sin vante plads i weekendtillægget, bliver nu afskaffet. Så det, du nu sidder og læser, er altså den sidste klumme.

Det er en historie, jeg har hørt, og nu har du også hørt den.

THORKIL THORSEN er efter 40 års frivillig eksil tilbageflytter i 2009. Potentiel pensionist. Pendler mellem lønarbejde som seniorforsker i København og freelance-virksomhed på Bornholm. Mail: tt@synthese.dk